

stensløse, der ikke angiver politisk motiv for deres udrejse fra et andet land. Iøvrigt er afgørelsen henlagt til justitsministeriet. Uanset at den gældende fremmedlov ikke indeholder en til forslaget § 2, stk. 2, jfr. § 6, stk. 2, svarende regel, har det været fast praksis ikke at sende en politisk flygtning tilbage til det land, hvorfra han er flygtet.

Et særligt problem frembyder den i den gamle fremmedlovs § 14 indeholdte regel, hvorefter den, hvem retten til at opholde sig her i landet nægtes, kan undergives politiets tilsyn og bevogtning, indtil bortsendelsen kan finde sted.

Begrundelsen for denne adgang til administrativt at berøve udlændinge friheden må antages at være, at der i afgørelsen i en del tilfælde indgår ikke blot retlige, men også administrative og politiske momenter.

Imidlertid vil de sager, i hvilke de sidstnævnte hensyn tages i betragtning, altid blive forelagt justitsministeriet, og man har derfor anset det for muligt at indføre domstolskontrol med hensyn til de tilfælde — og det er langt de fleste — hvor politiet uden forelæggelse bestemmer hensættelse i forvaring. En dertil sigtende regel er optaget i forslaget § 8.

Som det fremgår af det anførte må en lov om fremmede statsborgeres adgang til landet, som det er tilfældet i alle lande, indeholde bestemmelser til værn for vedkommende lands egne interesser. Dette gælder i særlig grad for mindre stater, der som følge af et mindre areal og befolkning har en ringere evne til absorption af større fremmede befolkningslementer. For Danmarks vedkommende må det tages i betragtning, at landet efter sin geografiske beliggenhed kan blive et naturligt gennemrejseland fra andre lande, for befolkningslementer, der af politiske eller sociale årsager vil bort fra disse lande. De politiske og sociale forhold i Europa i dag er således, at det er eftertragtet at opnå en opholds- og arbejdstilladelse i Danmark. Staten må gennem loven have mulighed for at have hånd i hank med udviklingen til værn om danske samfundsinteresser.

Når loven i så høj grad har været og fortsat må være en bemyndigelseslov for justitsministeren, hænger det sammen med, at praksis indenfor fremmedlovens område ikke let lader sig kodificere i en lov, da den må være stærkt afhængig af de politiske og sociale forhold, såvel herhjemme som i udlandet.

Til § 1.

Ifølge § 1, stk. 1, i lov nr. 52 af 15. maj 1875 om tilsyn med fremmede og rejsende

m. m., således som denne bestemmelse er affattet ved lov nr. 158 af 30. marts 1946 om midlertidig ændring af og tillæg til lov af 15. maj 1875 om tilsyn med fremmede og rejsende m. m. (i det følgende er fremmedloven af 1875 betegnet som „F.“ og tillægsloven som „T.“), kan det ved kgl. anordning bestemmes, hvorvidt rejsende — hvilket udtryk omfatter såvel udlændinge som danske statsborgere — ved ankomst til eller udrejse fra landet skal være forsynet med rejsepas eller andet legitimationsdokument. I henhold hertil er det i overensstemmelse med tidligere regler ved kgl. anordning nr. 159 af 30. marts 1946 fastsat, at alle rejsende ved ankomst til eller udrejse fra landet skal være forsynet med rejsepas eller andet legitimationsdokument efter justitsministerens bestemmelse, hvorhos justitsministeren er bemyndiget til at fastsætte de nærmere regler for sagens gennemførelse. Ved justitsministeriets bekendtgørelse nr. 160 af 30. marts 1946 om pastvang samt om opholds- og arbejdstilladelse og anmeldelsespligt for udlændinge er der fastsat nærmere bestemmelser om pas- og visumtvang såvel for udlændinge som for danske statsborgere. Ifølge bestemmelserne i §§ 1 og 2 i den nævnte bekendtgørelse af 30. marts 1946 skal alle udlændinge ved udrejse til og udrejse af landet være i besiddelse af pas samt have deres pas påtegnet med visum for henholdsvis indrejse og udrejse. Dog kan efter bekendtgørelsen, således som denne er ændret ved justitsministeriets bekendtgørelse nr. 274 af 2. juni 1949, jfr. bekg. nr. 368 af 13. august 1949, bekg. nr. 460 af 14. november 1949, bekg. nr. 508 af 15. december 1949 og bekg. nr. 96 af 10. marts 1950, statsborgere fra de fleste lande i vesteuropa og fra de fleste betydende oversøiske stater indrejse til eller udrejse fra Danmark uden visum.

Bestemmelsen i stk. 1 svarer ganske til T. § 1, stk. 1, dog at bestemmelsen alene vedrører udlændinge, idet man af systematiske grunde har fundet det heldigst at udskille de af udkastets bestemmelser, der alene angår danske statsborgere, til en særlig lov.

Bestemmelsens stk. 2, der er ny, lovfæster blot den hidtil fulgte praksis. Man har fundet det naturligt på den anførte måde som hidtil at sondre mellem reglerne for pas og visum. Reglerne om pastvangen må — selv efter at denne helt eller delvis måtte blive ophævet mellem de nordiske stater som et resultat af de nordiske parlamentariske drøftelser, der for tiden er i gang — påregnes at få en varigere og fastere karakter og findes i det hele naturligt at måtte fastsættes i en